

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av 2 och 4 §§ lagen om studiesociala förmåner för
yrkesläroanstalternas elever**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstalternas elever skall ändras.

Enligt förslaget skall de studiesociala förmånerna och elevavgifterna för de studerande på påbyggnadslinjerna bestämmas på samma sätt som för studerande inom grundläggande yrkesutbildning som ordnas som vuxenutbildning.

Det föreslås dessutom att lagen ändras så att det är möjligt att anpassa elevavgifterna till den studerandes betalningsförmåga. Även sättet att fastställa elevavgifterna i de statliga yrkesläroanstalterna skall förtydligas.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

Utgångspunkten för lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstalternas elever (498/83) är att de studiesociala förmåner som avses i den ordnas eller ges till alla studerande i de läroanstalter som hör till lagens tillämpningsområde. Efter det att lagen stiftades började läroanstalterna i allt större utsträckning ordna grundläggande yrkesutbildning avsedd för vuxna. Läroplanerna i denna utbildning avviker för läroplanerna för den grundläggande utbildningen för unga bl.a. så att timantalet är mindre och undervisningen också kan ges på kvällar. Av denna anledning ansågs det motiverat att förmånerna i den grundläggande yrkesutbildningen för vuxna skulle bestämmas på ett annat sätt än i utbildningen för unga. Till lagens 2 § (626/85) fogades en begränsning enligt vilken den avgiftsfria måltid, den skolreseförmån och det avgiftsfria boende som lagen förutsatte skulle gälla studerande inom grundläggande yrkesutbildning för vuxna endast om så stadgas genom förordning. Samtidigt ändra-

des lagens 4 § så att det blev möjligt att uppbära elevavgifter av studerande inom grundläggande yrkesutbildning för vuxna. De som studerade på påbyggnadslinjerna omfattades då fortfarande av alla de förmåner lagen medgav och det har således inte varit möjligt att av dem uppbära elevavgifter, vilket är möjligt inom den grundläggande yrkesutbildningen för vuxna. Utbildningen på påbyggnadslinjerna är dock klart vuxenutbildning för vilken inträdeskravet bl.a. är samma åldersgräns på 25 år som i den grundläggande yrkesutbildningen för vuxna. För att de vuxenstudenter som studerar på påbyggnadslinjerna skall ha samma ställning i fråga om de studiesociala förmånerna som studerandena inom den grundläggande yrkesutbildningen för vuxna föreslås att de ändringar som detta förutsätter intas i lagens 2 och 4 §§.

Enligt 62 § (1077/91) Regeringsformen för Finland stadgas genom lag om de allmänna grunderna för att statsmyndigheternas tjänsteåtgärder och service samt övriga verksamhet skall vara avgiftsbelagd samt om de allmänna grunderna för storleken av avgifterna. Om

detta har stadgats i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92) som är en subsidiär lag. Enligt 4 § 3 mom. lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstaltens elever kan elevavgifter uppbäras för grundläggande yrkesutbildning som anordnas som vuxenutbildning. Eftersom det i lagrummet inte stadgas om de allmänna grunderna för storleken av de avgifter som uppbärs, uppfylls inte kraven i 62 § Regeringsformen och lagrummet kan således inte tillämpas i de statliga yrkesläroanstalterna, i vilka alltså lagen om grunderna för avgifter till staten och undervisningsministeriets beslut som utfärdas med stöd av den skall iakttas. Stadgandet är oklart till denna del och riksdagens justitieombudsman har fäst uppmärksamhet vid frågan. Det föreslås därför att det i 4 § 3 mom. för de statliga läroanstalternas del intas ett stadgande som hänvisar till lagen om grunderna för avgifter till staten, med stöd av vilken undervisningsministeriet fattar beslut om de avgifter som avses i detta moment. Det föreslås att momentet ändras så att det är möjligt att anpassa elevavgifterna till de studerandes betalningsförmåga.

Enligt 4 § i gällande lag kan utbildningsstyrelsen av särskilda skäl ge en läroanstalt tillstånd att uppbära elevavgifter av studerande på ungdomsstadiet. Det föreslås att beviljandet

av tillstånd att uppbära elevavgifter överförs på undervisningsministeriet. Enligt lagen om grunderna för avgifter till staten beslutar ministeriet även annars om grunderna för avgifter inom dess förvaltningsområde.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga betydande ekonomiska eller organisatoriska verkningar. Enligt propositionen kan läroanstalterna efter eget gottfinnande uppbära elevavgifter också av studerande inom påbyggnadsutbildningen.

3. Beredningen av ärendet

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

L a g

om ändring av 2 och 4 §§ lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstaltarnas elever

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 3 mom och 4 § 2 och 3 mom. lagen den 3 juni 1983 om studiesociala förmåner för yrkesläroanstaltarnas elever (498/83),

av dessa lagrum 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1377/90) och 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 12 juli 1985 (626/85), som följer:

2 §

 Stadgandena i 5 och 7 §§ tillämpas inte på grundläggande yrkesutbildning och utbildning på påbyggnadslinjerna som ordnas av de läroanstalter som avses i 1 mom. och ges som vuxenutbildning, eller på avlönad arbetspraktik för eleverna, om inte något annat stadgas genom förordning.

upp elevavgifter av elever som deltar i yrkesutbildning på ungdomsstadiet.

Elevavgifter kan uppbäras av elever som deltar i grundläggande yrkesutbildning och utbildning på påbyggnadslinjerna som ordnas som vuxenutbildning. Avgiften kan sänkas eller avskaffas helt och hållet enligt elevens betalningsförmåga. I fråga om de elevavgifter som avses i detta moment och berör de statliga yrkesläroanstalterna gäller vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).

4 §

 Av särskilda skäl kan undervisningsministeriet dock ge en läroanstalt tillstånd att bära

-----
 Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.

Helsingfors den 10 december 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister *Tytti Isohookana-Asunmaa*

Lag

om ändring av 2 och 4 §§ lagen om studiesociala förmåner för yrkesläroanstaltarnas elever

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 2 § 3 mom och 4 § 2 och 3 mom. lagen den 3 juni 1983 om studiesociala förmåner för yrkesläroanstaltarnas elever (498/83),

av dessa lagrum 2 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1377/90) och 4 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 12 juli 1985 (626/85), som följer:

Gällande lydelse

2 §

Stadgandena i 5 och 7 §§ tillämpas inte på grundläggande yrkesutbildning som anordnas av en i 1 mom. nämnd läroanstalt och ges såsom vuxenutbildning, eller på avlönad arbetspraktik för eleverna, om inte något annat stadgas genom förordning.

4 §

Av särskilda skäl kan yrkesutbildningsstyrelsen dock ge en läroanstalt tillstånd att bära upp elevavgifter.

Med avvikelse från vad som stadgas i 1 och 2 mom. kan elevavgifter uppbäras för grundläggande yrkesutbildning som anordnas såsom vuxenutbildning.

Föreslagen lydelse

2 §

Stadgandena i 5—7 §§ tillämpas inte på grundläggande yrkesutbildning *och utbildning på påbyggnadslinjerna* som ordnas av de läroanstalter som avses i 1 mom. och ges som vuxenutbildning, eller på avlönad arbetspraktik för eleverna, om inte något annat stadgas genom förordning.

4 §

Av särskilda skäl kan *undervisningsministeriet* dock ge en läroanstalt tillstånd att bära upp elevavgifter av elever som deltar i yrkesutbildning på ungdomsstadiet.

Elevavgifter kan uppbäras *av elever som deltar i grundläggande yrkesutbildning och utbildning på påbyggnadslinjerna* som ordnas som vuxenutbildning. *Avgiften kan sänkas eller avskaffas helt och hållet enligt elevens betalningsförmåga. I fråga om de elevavgifter som avses i detta moment och berör de statliga yrkesläroanstalterna gäller vad som stadgas i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/92).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1994.